

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. lapkričio 11 d. Nr. 21RE1-
(AG1-312/10-2025)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė), Lionelos Gelmanienės ir Beatos Labutytės (pranešėja), sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjo atstovams advokatui R. M., advokato padėjėjai J. A., atsakovės atstovui Teisės skyriaus vedėjo pavaduotojui G. Š., viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka (nuotoliniu būdu *Microsoft Teams* įrankiu) išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos asociacijos „(duomenys neskelbtini)“ skundą atsakovei Alytaus miesto savivaldybei dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja skundu Komisijos prašo: „panaikinti Alytaus miesto savivaldybės tarybos (duomenys neskelbtini) sprendimą Nr.(duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ (toliau – ir Sprendimas) kaip nepagrįstą ir neteisėtą“.

Pareiškėja skunde nurodė, kad 1939 m. įkurtas Alytaus (duomenys neskelbtini), o 1959 m. jame įkurtas Alytaus (duomenys neskelbtini) (tuo metu vadinosi (duomenys neskelbtini)) (duomenys neskelbtini) veiklai vykdyti. Asociacija (duomenys neskelbtini) (toliau – pareiškėja) iki šių dienų ruošia (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) Pareiškėjos veikla yra orientuota į (duomenys neskelbtini) paslaugų vystymą ir pritaikymą, visuomenės (duomenys neskelbtini) laisvalaikio formavimą, turizmo skatinimą, (duomenys neskelbtini) populiarinimą, viešųjų renginių organizavimą. Šios veiklos yra ypatingai svarbios vertinant Alytaus miesto ir Dzūkijos regiono bendruomenės poreikius. Nuo 2000 m. savo veiklą pareiškėja vykdė (duomenys neskelbtini)ha valstybinės žemės sklype, kadastro Nr. (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esančiame adresu: (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (toliau – valstybinės žemės sklypas), kuris pareiškėjai buvo perduotas (duomenys neskelbtini) valstybinės žemės nuomos sutarties Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu (duomenys neskelbtini) metų laikotarpiui. Pasibaigus valstybinės žemės nuomos sutarties terminui, (duomenys neskelbtini) tarp Alytaus apskrities viršininko ir pareiškėjos buvo sudaryta valstybinės žemės panaudos sutartis Nr. (duomenys neskelbtini), kurios pagrindu valstybinės žemės sklypas pareiškėjai perduotas naudotis (duomenys neskelbtini) metams. Valstybinės žemės panaudos sutartis yra galiojanti.

Pareiškėja (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutarties Nr. (duomenys

neskelbtini) (toliau – panaudos sutartis) pagrindu panaudos gavėjo teisėmis naudojasi Alytaus miesto savivaldybei (toliau – Savivaldybė) nuosavybės teise priklausančiu turtu – (duomenys neskelbtini) ir pastatais, esančiais žemės sklype, adresu (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), t. y. esančiais valstybinės žemės sklype, kuriuo pareiškėja naudojasi pagal (duomenys neskelbtini) valstybinės žemės panaudos sutartį.

Pareiškėja, vykdydama civilinės (duomenys neskelbtini) veiklą valstybinės žemės sklype naudoja tiek savo turtą ir sukurtą infrastruktūrą, tiek ir valstybei bei savivaldybei priklausančią turtą, perduotą pareiškėjai panaudos pagrindais.

Pareiškėja (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybės administracijos pranešimu, dokumento Nr. (duomenys neskelbtini) buvo informuota apie (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybės tarybos priimtą sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“, kuriuo nuspręsta „*nuo (duomenys neskelbtini) nesuteikti asociacijai (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) – pastatų ir (duomenys neskelbtini), kurie buvo suteikti asociacijai (duomenys neskelbtini) pagal (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini)*“. Iki Sprendimo gavimo dienos pareiškėja jokia forma nei tiesiogiai, nei per atstovus, nėra kreipusis į Savivaldybę dėl panaudos sutartinių teisinių santykių modifikavimo. Sprendimo esmė – Savivaldybės tarybos atsisakymas suteikti pareiškėjai teisę naudotis Savivaldybės nuosavybės teise valdomu turtu – pastatais ir (duomenys neskelbtini), esančiais (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Sprendimas skirtas tik pareiškėjai, todėl vertintinas kaip individualus administracinis aktas.

Pareiškėjos teigimu Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 26 str. 1 d. numatyta, kad prieš kreipiantis į administracinį teismą, viešojo administravimo subjektų priimti individualūs teisės aktai arba veiksmai (neveikimas) ar vilkinimas atlikti veiksmus gali būti, o įstatymų nustatytais atvejais – turi būti ginčijami kreipiantis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją. Netaikant išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka procedūros, Regionų administracinis teismas, kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėja bylas dėl norminių administracinių aktų, kuriuos priėmė teritoriniai ar savivaldybių administravimo subjektai, teisėtumo. Kadangi Sprendimas nepatenka į norminių administracinių aktų kategoriją, išimtis, numatyta ABTĮ 20 str. 2 d. netaikoma. Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 2 str. 1 d. numatyta, kad skundus (prašymus) dėl viešojo administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ar veiksmų (neveikimo) viešojo administravimo srityje ikiteismine tvarka nagrinėja Lietuvos administracinių ginčų komisija ir jos teritoriniai padaliniai.

Pareiškėjos vertinimu Savivaldybės tarybos (duomenys neskelbtini) sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ yra nepagrįstas ir neteisėtas, šurkščiai pažeidžiantis ne tik pareiškėjos teises bei teisėtus interesus, bet ir viešojo administravimo principus bei procedūrinę sprendimo kaip administracinio sprendimo priėmimo tvarką.

Pareiškėja nurodo, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 2 str. 2 d. numatyta, kad Administracinis sprendimas suprantamas kaip teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Sąvoka administracinis sprendimas pakeitė iki šiol galiojusią individualus administracinio akto sąvoką, kuri buvo apibrėžiama kaip vienkartinis teisės taikymo aktas, skirtas konkrečiam asmeniui ar nurodytai asmenų grupei. Savivaldybės tarybos Sprendimas pagal ABTĮ ir IAGNTĮ reglamentavimą priskirtinas individualių administracinių aktų kategorijai, tačiau skundžiant šio Sprendimo teisėtumą bei pagrįstumą vadovaujamosi VAI 2 str. įtvirtinta administracinio sprendimo sąvoka. (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ VAI prasme yra vertintinas kaip administracinis sprendimas. Palyginus administracinio sprendimo ir

individualaus administracinio akto sąvokas matyti, kad administracinio sprendimo sąvoka papildyta sprendimą priėmusio subjekto valios privalomumo bei valios išraiškos per teisės taikymą elementais. Administracinio sprendimo apibrėžimą pritaikius Sprendimui, Sprendimas vertintinas kaip tik pareiškėjai privalomai taikomas individualus teisės aktas, t. y. Savivaldybės tarybos valia nesuteikti pareiškėjai panaudos, bei kaip dokumentas, kuriame turi būti aiškiai įvardintas teisinis Savivaldybės tarybos valios susiformavimo pagrindas, t. y. motyvai bei argumentai dėl ko toks sprendimas priimamas.

VAĮ 10 str. reglamentuojama administracinių sprendimų priėmimo tvarka: (i) Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys VAĮ nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus; (ii) privalomus reikalavimus asmenims nustato tik teisės aktų pagrindu priimti administraciniai sprendimai; (iii) viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus, (iv) viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Vadovaujantis VAĮ 10 str. 5 d. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; administracinio sprendimo data; administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai; administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

Vadovaujantis aukščiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, spręstina, kad vien tik viešojo administravimo subjekto valia, be teisės taikymo ir be motyvų bei kitų VAĮ 10 str. 5 d, numatytų privalomų administracinio sprendimo reikalavimų, nėra ir negali būti vertinama kaip administracinis sprendimas ir privalomai vykdytinas. Bet jei toks administracinis sprendimas priimtas, jis yra galiojantis, kartu ir privalomas konkrečiam subjektui, kol jis nėra nugincytas įstatymų nustatyta tvarka.

Pareiškėjos teigimu iš Sprendimo turinio matyti, be formaliųjų elementų (data, subjektas ir kt.) Sprendimą sudaro tik viešojo administravimo subjekto valia „nesuteikti panaudos“ bei „įgalioti asmenį“ perimti – perduoti turtą pasibaigus sutarčiai“, nenurodant jokių motyvų bei argumentų, tokio sprendimo priėmimo teisinio pagrindo. Tuo pagrindu darytina pagrįsta išvada, kad Sprendimas yra nemotyvuotas (be motyvų) ir neteisėtas (nenurodytas teisinis pagrindas), kas iš esmės reiškia, kad Sprendimas neatitinka VAĮ 10 str. įtvirtintų administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų.

Nurodo, kad Sprendime įvardinus, kad Sprendimas skundžiamas ABTĮ nustatyta tvarka, bet nedetalizavus apskundimo tvarkos, pažeistas VAĮ 10 str. 5 d. 7 p. įtvirtintas imperatyvas nurodyti konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą.

Sprendime nurodytos teisės aktų normos, t. y. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 6 str. 3 p., Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – VSTVNDĮ) 14 str. 4 d., Alytaus miesto savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašu (toliau – *Aprašas*), patvirtinto Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2019-01-30 sprendimu Nr. T-14 „Dėl Alytaus miesto savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 19.2 p. apibrėžia tik Sprendimą priėmusio subjekto, t. y. Savivaldybės tarybos, kompetenciją priimti tokio pobūdžio sprendimą, tačiau nei Sprendimo motyvai nei tokių motyvų teisinis pagrindas Sprendime nenurodytas.

Pareiškėjos nuomone, priimant Sprendimą, buvo pažeistas teisėtumo principas, o nustačius, kad Sprendimas priimtas nesant pareiškėjos valios (VAĮ 10 str. 3 d.) Sprendimas tampa deklaratyviu ir fiktyviu, nes jeigu nėra prašymo „suteikti panaudą“ nereikalingas ir atsakymas

/ sprendimas „suteikti ar nesuteikti panaudą“. Dėl šios priežasties Savivaldybės tarybos veikimas priimant Sprendimą vertintinas kaip veikimas be teisinio pagrindo, nepaisant to, kad Savivaldybės taryba turi teisę priimti tokio pobūdžio sprendimus.

Sprendimas „nesuteikti panaudos nuo (duomenys neskelbtini)“ vertintinas kaip prašymo atmetimas nusprendžiant „nesuteikti panaudos“, tačiau esant faktinei aplinkybei, kad prašymas „suteikti panaudą“ net nebuvo pateiktas, taip pat Sprendime nenurodžius tokio sprendimo priėmimo motyvų bei teisinio pagrindo, pats Sprendimas dėl panaudos nesuteikimo yra perteklinis ir esamoje situacijoje nebūtinasis.

Sprendimą priėmusi institucija – Savivaldybės taryba yra savivaldybės atstovaujamoji institucija, kuri turi savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus ir kurią sudaro tarybos nariai – savivaldybės bendruomenės atstovai. Savivaldybės bendruomenė tai savivaldybės nuolatiniai gyventojai, bendrais viešaisiais poreikiais, interesais ir savivaldos teisiniais santykiais susieti su savivaldybės administravimo subjektais (VSI 3 str. 12 p. ir 8 p.). Savivaldybės taryba kaip viešojo administravimo subjektas savo veikloje privalo vadovautis VAI 3 str. įtvirtintais pagrindiniais viešojo administravimo principais, o administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

Administracinių sprendimų priėmimas yra viena iš Savivaldybės tarybos veiklos formų, todėl Sprendimui kaip administraciniam sprendimui taikomi tie patys VAI 3 str. įtvirtinti principai – objektyvumo, proporcingumo, skaidrumo, lygiateisiškumo, nepiktnaudžiavimo valdžia bei įstatymų viršenybės ir kt.

Pareiškėjos nuomone, Savivaldybės taryba priimdama Sprendimą pažeidė viešojo administravimo principus, kurių pažeidimas sudaro teisinį pagrindą Sprendimą pripažinti neteisėtu ir negaliojančiu bei jį panaikinti, t. y. Sprendime nenurodžius klausimo dėl panaudos suteikimo nagrinėjimo iniciatoriaus, Sprendimo priėmimo tikslo bei Sprendimo motyvų, taip pat apie svarstomą klausimą neinformavus pareiškėjos kaip vienintelio šioje situacijoje suinteresuoto asmens, Sprendimas virsta nemotyvuotu, deklaratyviu bei subjektyviu administraciniu sprendimu (objektyvumo ir įstatymų viršenybės principo pažeidimas), priimtu be pagrįstų administravimo tikslų (proporcingumo principo pažeidimas) ar priimtu siekiant kitų, ne įstatyme nustatytų tikslų (piktnaudžiavimas valdžia).

Pareiškėja vadovaujasi VSI ir nuodo, kad VSI 4 str. įtvirtinti pagrindiniai vietos savivaldos principai, tarp kurių paminėtini – teisėtumo, savivaldybės bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo, savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant savivaldybės reikalus, veiklos viešumo ir skaidrumo. VSI 43 str. imperatyviai nurodoma, kad vietos gyventojų informavimas turi būti įgyvendinamas skelbiant informaciją taip, kad visi vietos gyventojai turėtų galimybę ją gauti savivaldybės arba savo iniciatyva. Tuo tarpu gyventojų grupės, kurias gali tiesiogiai paveikti ar paveiks savivaldybės administravimo subjektų priimami sprendimai, turi būti informuojamos savivaldybės iniciatyva. Savivaldybė neinformavus pareiškėjos apie jos veiklai itin reikšmingo klausimo dėl panaudos suteikimo svarstymą, nesudarė galimybės pareiškėjai pateikti savo poziciją ar argumentus svarstomu klausimu taip pažeisdama ir bendruomeniškumo bei bendradarbiavimo principus įtvirtintus VSI. Nėgana to, Sprendimu „nesuteikti panaudos“, kuris pagal administracinio sprendimo apibrėžimą yra privalomai taikomas būtent pareiškėjos atžvilgiu, tarsi pasakoma, kad pareiškėja nuo Sprendimo priėmimo momento „neturi teisės prašyti suteikti panaudą“, t. y. Savivaldybės taryba, naudodamasi lyg ir teisėtomis priemonėmis – administraciniu sprendimu, siekia nepagrįstai ir neteisėtai apriboti pareiškėjos veiklos galimybes.

Pareiškėjos nuomone, Sprendimas dėl aukščiau išvardintų trūkumų bei pažeidimų pats savaime yra niekinis bei negaliojantis nuo jo priėmimo momento. Iš neteisės negali gimi teisė. Tokiu sprendimu šiurkščiai pažeidžiamos pareiškėjos teisės bei teisėti interesai: (i) pareiškėjos atžvilgiu išreiškiamas šališkumas – atsisakoma suteikti panaudą tik pareiškėjos atžvilgiu, (ii) pareiškėja yra diskriminuojama – tik jos atžvilgiu priimamas sprendimas nesant aiškių tokio sprendimo priėmimo pagrindų ir motyvų; (iii) apribojama pareiškėjos veikla bei galimybės vykdyti savo veiklą be aiškių motyvų; (iv) nesudarant galimybės pateikti paaiškinimus,

pažeidžiama pareiškėjos teisė į gynybą – nėra aiškaus ginčo objekto – ar toks administracinis sprendimas turi būti ginčijamas kaip sprendimas dėl panaudos nesuteikimo ar Savivaldybės tarybos nuomonė - valia dėl panaudos nesuteikimo.

Atsakovė prašo skundą atmesti. Atsiliepime vardino faktines aplinkybes, t. y., kad (duomenys neskelbtini) yra asociacija. (duomenys neskelbtini) ir tuometinis Kūno kultūros ir sporto departamentas (toliau – KKSD) (duomenys neskelbtini) sudarė valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini), kuria KKSD patikėjimo teise valdomas valstybės turtas (8 pastatai, esantys (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini)) panaudos gavėjui (duomenys neskelbtini) perduotas vieneriems metams (toliau – (duomenys neskelbtini)Turto panaudos sutartis) (panaudos sutarties 2 p.).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020-04-22 nutarimu Nr. 415 „Dėl nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), perdavimo savivaldybės nuosavybėn“ perdavė savivaldybės nuosavybėn savarankiškosioms savivaldybės funkcijoms įgyvendinti valstybei nuosavybės teise priklausančią ir Lietuvos sporto centro (buvęs Kūno kultūros ir sporto departamentas) patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą: (duomenys neskelbtini) pastatus, esančius (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), ir (duomenys neskelbtini). Savivaldybė ir Lietuvos sporto centras (buvęs KKSD) 2020-04-30, įgyvendindami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-04-22 nutarimą, Turto priėmimo – perdavimo aktu Nr. (duomenys neskelbtini) perdavė savivaldybės nuosavybėn (duomenys neskelbtini) pastatus, esančius (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), ir (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) (toliau – Turtas).

Nurodo, kad pareiškėja (duomenys neskelbtini) su prevenciniu ieškiniu kreipėsi į teismą dėl uždraudimo Alytaus miesto savivaldybei perimti panaudos sutartimi perduotą materialųjį turtą ir uždrausti savivaldybei nutraukti (duomenys neskelbtini)Turto panaudos sutartį. Tačiau Alytaus apylinkės teismo (duomenys neskelbtini)sprendimu (civilinė byla Nr. (duomenys neskelbtini)) ieškovo reikalavimai buvo atmesti. Teismas sprendė, kad Ieškovas ((duomenys neskelbtini)) (duomenys neskelbtini) Kūno kultūros ir sporto departamento raštu buvo tinkamai informuotas apie valstybės turto panaudos sutarties Nr. (duomenys neskelbtini) pratęsimo negalimumą, kas rodo, kad Turto panaudos sutartis yra pasibaigusi. Kauno apygardos teismo (duomenys neskelbtini) nutartimi (civilinė byla Nr. (duomenys neskelbtini)) pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo paliktas nepakeistas. Minėta nutartimi apeliacinės instancijos teisėjų kolegija konstatavo, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybei nusprendus perduoti turtą Alytaus miesto savivaldybei, būtent naujoji turto savininkė gali spręsti klausimą dėl ginčo turto panaudos. Atsižvelgdama į aukščiau minėtus teismų sprendimus, Nacionalinė žemės tarnyba (toliau – NŽT) (duomenys neskelbtini) įsakymu nutraukė (duomenys neskelbtini) ha ploto žemės sklypo, esančio (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) mieste, (duomenys neskelbtini) valstybinės žemės panaudos sutartį (duomenys neskelbtini).

Pareiškėja, nesutikdama su NŽT sprendimu, (duomenys neskelbtini) kreipėsi su ieškiniu į Alytaus apylinkės teismo (duomenys neskelbtini) rūmus (civ. byla Nr. (duomenys neskelbtini)), reikalaudama panaikinti (duomenys neskelbtini) NŽT įsakymą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl žemės sklypo (kadastro Nr. (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), esančio (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) mieste, panaudos sutarties nutraukimo bei panaudos teisių išregistravimo“ (toliau – valstybinės žemės sklypas). Alytaus apylinkės teismo (duomenys neskelbtini) rūmai (duomenys neskelbtini) civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) priėmė sprendimą, kuriuo iš dalies tenkino ieškovės asociacijos (duomenys neskelbtini) ieškinį atsakovams NŽT dėl žemės sklypo panaudos sutarties nutraukimo pripažinimo neteisėtu. Teismas nusprendė, kad (duomenys neskelbtini) sudaryta Valstybės turto panaudos sutartis Nr. (duomenys neskelbtini) šiuo metu yra galiojanti ir jos pasibaigimo terminas yra (duomenys neskelbtini), todėl atsakovė NŽT netinkamai interpretavo Vilniaus apygardos teismo prejudicinį sprendimą ir tuo pagrindu neteisėtai nutraukė valstybinės žemės panaudos sutartį.

NŽT ir savivaldybė, nesutikdamos su sprendimu, Kauno apygardos teismui apskundė Alytaus apylinkės teismo (duomenys neskelbtini) rūmų sprendimą. (duomenys neskelbtini) nutartimi Kauno apygardos teismas Alytaus apylinkės teismo (duomenys neskelbtini) rūmų (duomenys neskelbtini) sprendimą paliko nepakeistą (KAT (duomenys neskelbtini) nutarties Civilinė byla Nr. (duomenys neskelbtini)).

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2023-06-14 nutartimi atsisakė priimti savivaldybės kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. balandžio 6 d. nutarties peržiūrėjimo.

Paaikšino, kad Alytaus miesto savivaldybės taryba (duomenys neskelbtini) sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl nekilnojamojo turto nurašymo ir likvidavimo“ savivaldybei nuosavybės teise priklausantį, pareiškėjos panaudos teise valdytą (duomenys neskelbtini) nurašė.

Alytaus miesto savivaldybės administracija, vykdydama savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto panaudos sutarčių kontrolę, (duomenys neskelbtini) raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl informacijos (ataskaitos) pateikimo“ paprašė (duomenys neskelbtini) iki 2025 m. birželio 1 d. pateikti informaciją, atsakant į klausimus apie pareiškėjo panaudos teise valdomą savivaldybės turtą. (2 priedas).

Savivaldybė (duomenys neskelbtini) gavo Pareiškėjo (duomenys neskelbtini) atsakymą į (duomenys neskelbtini) raštą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriame be kita ko jis paprašė apsvarstyti klausimą dėl Sutarties termino pratęsimo <...> (3 priedas). Alytaus miesto savivaldybės administracija, vadovaudamasi (duomenys neskelbtini) Valstybės turto panaudos sutarties Nr. (duomenys neskelbtini) 7 p., (duomenys neskelbtini) apžiūrėjo asociacijos (duomenys neskelbtini) pagal sutartį valdomą ir naudojamą nekilnojamąjį turtą (pastatus ir (duomenys neskelbtini)), esantį (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), ir surašė (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybės nekilnojamojo turto apžiūros aktą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriame nustatyta, kad didžioji dalis pareiškėjo panaudos sutartimi valdomų pastatų nenaudojami, neprižiūrimi, o visi pareiškėjo panaudos teise valdomi (duomenys neskelbtini) ((duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini)) neturi tinkamumo (duomenys neskelbtini) pažymėjimų ir yra nenaudojami (4 priedas). Savivaldybė (duomenys neskelbtini) raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl informacijos pateikimo“, atsakydama į pareiškėjo prašymą dėl panaudos sutarties pratęsimo, informavo, kad vadovaujantis VSTVNDĮ 14 str. 4 d., valstybės ir savivaldybių ilgalaikis materialusis turtas šio straipsnio 1 d. 2-8 p. nurodytiems subjektams (3 punkte – asociacijoms) gali būti perduotas panaudos teise ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui. Todėl panaudos sutarties pratęsimas įstatyme nėra numatytas. (duomenys neskelbtini) Valstybės turto panaudos sutartis Nr. (duomenys neskelbtini) baigiasi (duomenys neskelbtini). <...> (5 priedas).

Alytaus miesto savivaldybės tarybai buvo parengtas ir užregistruotas tarybos sprendimo projektas „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ (projekto reg. (duomenys neskelbtini) Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – Sprendimo projektas). Šis projektas viešai paskelbtas savivaldybės tinklapyje, Dokumentą galima rasti savivaldybės teisės aktų projektų paieškoje (duomenys neskelbtini) (6 priedas). Sprendimo projekto aiškinamajame rašte nurodytas ne tik teisinis šio sprendimo pagrindas, bet ir sprendimo priėmimo motyvai: „Sprendimo projektas parengtas vadovaujantis VSI 6 str. 3 p., VSTVNDĮ 14 str. 4 d., Aprašo 19.2 pp. VSI 6 str. 3 p. nustatyta, kad savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo. VSTVNDĮ 14 str. 4 d. numato, kad valstybės ir savivaldybių ilgalaikis materialusis turtas šio straipsnio 1 d. 2-8 p. nurodytiems subjektams (3 p. – asociacijoms) gali būti perduotas panaudos teise ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui. Asociacijai (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartimi Nr. (duomenys neskelbtini) buvo suteikti Alytaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausantys (duomenys neskelbtini) pastatai (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini). Šis turtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-04-22 nutarimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), perdavimo

Alytaus miesto savivaldybės nuosavybėn“ buvo perduotas Alytaus miesto savivaldybės nuosavybėn. Panaudos sutartis baigiasi (duomenys neskelbtini). Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato panaudos sutarties pratęsimo. Susigražinamas turtas bus naudojamas savivaldybės funkcijoms, nustatytoms VSI 6 str. 38 p. (sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas) ir kituose teisės aktuose vykdyti. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, neatsižvelgti į 2025- (duomenys neskelbtini) asociacijos (duomenys neskelbtini) prašymą dėl panaudos sutarties pratęsimo laikotarpiu nuo (duomenys neskelbtini) iki (duomenys neskelbtini), kai Alytaus miesto savivaldybės administracija valdė turtą (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini).“ Savivaldybė (duomenys neskelbtini) gavo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Alytaus priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (duomenys neskelbtini) nurodymą Nr. (duomenys neskelbtini) Alytaus (duomenys neskelbtini) „Dėl objekto gaisrinės saugos būklės pagerinimo“, kuriame daugelyje vietų Alytaus (duomenys neskelbtini) naudojamų patalpų, adresu (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), nustatyta netvarkinga arba nenaudojama elektros instaliacija. Įvairūs gaisrinės saugos pažeidimai dėl degių medžiagų netinkamo laikymo (arčiau kaip 0,5 m nuo krosnių, katilų ir jų vamzdinių), netvarkomos teritorijos, padangų atliekų netinkamo laikymo ir kt. (išsamiau 7 priede).

Alytaus miesto savivaldybės taryba (duomenys neskelbtini) sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ nusprendė: 1. nesuteikti nuo (duomenys neskelbtini) asociacijai (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) – pastatų ir (duomenys neskelbtini), kurie buvo suteikti asociacijai (duomenys neskelbtini) pagal (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini); 2. Įgalioti Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorių, baigiantis (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutarčiai Nr. (duomenys neskelbtini), organizuoti šio sprendimo 1 p. nurodyto turto perėmimą bei pasirašyti su tuo susijusius dokumentus (8 priedas).

Savivaldybė (duomenys neskelbtini) raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ informavo pareiškėją apie priimtą savivaldybės tarybos (duomenys neskelbtini) sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“, kuriuo nuspręsta nesuteikti nuo (duomenys neskelbtini) asociacijai (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) – pastatų ir (duomenys neskelbtini), kurie buvo suteikti asociacijai (duomenys neskelbtini) pagal (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini), bei prašymą (duomenys neskelbtini) atlaisvinti pagal sutartį perduotus pastatus, esančius (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), bei atvykus Alytaus miesto savivaldybės administracijos atstovams pasirašyti pastatų ir (duomenys neskelbtini) grąžinimo aktą.

Savivaldybė (duomenys neskelbtini) gavo informaciją iš Transporto kompetencijų agentūros (duomenys neskelbtini) departamento dėl pareiškėjo panaudos teise valdomų savivaldybės (duomenys neskelbtini) tinkamumo (duomenys neskelbtini) pažymėjimų. Iš pateiktos informacijos matyti, kad visi (duomenys neskelbtini) ne tik kad neturi tinkamumo (duomenys neskelbtini) pažymėjimų, bet ir yra išregistruoti iš registro, (duomenys neskelbtini) išregistruoti iš registro, o (duomenys neskelbtini) tinkamumo (duomenys neskelbtini) pažymėjimai negalioja (9 priedas). Iš pateiktos informacijos galima daryti išvadą, jog visais pareiškėjo panaudos teise valdomais (duomenys neskelbtini) nėra galimybės (duomenys neskelbtini).

Alytaus miesto savivaldybės nuomone, pareiškėja skunde atsakovu klaidingai nurodo Alytaus miesto savivaldybės tarybą. VSI 3 str. 12 d. nustatyta, kad Savivaldybės taryba – savivaldybės atstovaujamoji institucija, kuri turi savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus ir kurią sudaro tarybos nariai – savivaldybės bendruomenės atstovai. Alytaus miesto savivaldybės taryba nėra tinkamas atsakovas šioje byloje, nes ji nėra juridinis asmuo. Savivaldybė

yra viešasis juridinis asmuo (VSĮ 3 str. 6 d.). Apibendrinant tai, kas išdėstyta, atsakovu turi būti Alytaus miesto savivaldybė, kurią pagal VSĮ 27 str. 2 d. 16 p. atstovauja meras arba jo įgaliotas asmuo.

Alytaus miesto savivaldybė nesutinka su pareiškėjos skundo Komisijai argumentais, kad Sprendimas be motyvų ir teisinio pagrindo.

Nurodo, kad VAĮ 10 str. 5 d. 5 ir 6 p. nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai. Iki 2020-11-01 galiojusioje VAĮ redakcijoje analogiški reikalavimai administracinio sprendimo turiniui buvo reglamentuoti 8 str. 1 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 str. (šiuo metu galiojančios teisės akto redakcijos 10 str.) nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (*LVAT 2010-08-24 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-756-450/2010*).

Cituoja LVAT ir nurodo, kad LVAT ne kartą yra konstatavęs, jog ne bet koks formalus VAĮ 8 str. (šiuo metu galiojančios teisės akto redakcijos 10 str.) nuostatų pažeidimas sąlygoja individualaus administracinio sprendimo panaikinimą, o tik toks, kuris iš esmės pažeidžia kokio nors teisės subjekto teises ar įstatymo saugomus interesus (*LVAT 2016-12-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016*, *LVAT 2010-10-01 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-858-603/2010*). Požiūris į VAĮ 10 str. nuostatų taikymą negali būti formalus. Pagrindas naikinti individualų administracinį aktą dėl jo neatitikimo VAĮ 10 str. (anksčiau buvusio 8 str.) reikalavimams galimas tik dėl esminių turinio trūkumų. Teismų praktikoje pasisakyta, kad kiekviena situacija turi būti vertinama individualiai (*LVAT 2016-12-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016*).

Sprendime nurodytas teisinis šio sprendimo priėmimo pagrindas, kad sprendimas priimtas vadovaujantis VSĮ 6 str. 3 p., VSTVNDĮ 14 str. 4 d., Aprašo 19.2 pp.

VSĮ 6 str. 3 p. reglamentuoja, kad savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo. VSTVNDĮ 14 str. 4 d. numato, kad valstybės ir savivaldybių ilgalaikis materialusis turtas šio straipsnio 1 d. 2-8 p. nurodytiems subjektams (3 p. – asociacijoms) gali būti perduotas panaudos teise ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui.

Aprašo 19.2 pp. nustatyta, kad Savivaldybės turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti kitiems subjektams (Aprašo 16.2–16.7 pp.) – iki 5 metų laikotarpiui su galimybe suteikti dar iki 5 metų laikotarpiui, kai bendras panaudos terminas ne ilgesnis kaip 10 metų, jeigu įstatymai nenustato kitaip.

Atkreipia dėmesį į tai, kad panaudos sutartimi Nr. (duomenys neskelbtini) pareiškėjo panaudos teise valdomas turtas yra savivaldybės nuosavybė.

Nurodo, kad Savivaldybės taryba yra kolegiali savivaldybės atstovaujamoji institucija. Pažymėtina tai, jog kolegialaus viešojo administravimo subjekto priimamų sprendimų priėmimo procedūra turi savo ypatumų. Jam būdinga specifinė sprendimų derinimo ir priėmimo tvarka, nustatyta VSĮ. Savivaldybės tarybos posėdžiuose svarstomi tik tie klausimai, dėl kurių reglamento nustatyta tvarka yra pateikti pagal suteiktus įgaliojimus komitete apsvarstyti sprendimų projektai (VSĮ 17 str. 11 d.).

LVAT yra pažymėjęs, jog individualiu administraciniu aktu laikytini ne tik ginčijamas savivaldybės tarybos sprendimas, bet ir atitinkamo tarybos sprendimo aiškinamasis raštas bei tarybos posėdžio protokolo išrašas, kurie yra sudėtinė ginčijamo sprendimo dalis (*LVAT 2012-11-20 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-2540/2012*).

Pagal LVAT praktiką (žr., pvz., *LVAT 2009-04-06 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-426/2009*, *2011-03-21 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁷⁵-651/2011*, *2011-05-19 nutartį*

administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1411/2011, 2012-11-20 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-2540/2012), aiškinamieji raštai, taip pat ir kiti dokumentai prie ginčijamų sprendimų, laikomi sudėtinėmis tokių sprendimų dalimis.

Vadovaujantis VSĮ 13 str. 5 d. nustatytu teisiniu reguliavimu aiškinamasis raštas yra privalomas procedūrinis dokumentas, pateikiamas savivaldybės tarybai kartu su sprendimo projektu, kuriame privalo būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, t. y. aiškinamasis raštas, nagrinėjamos administracinės bylos faktinių aplinkybių kontekste, pripažintinas ginčijamo administracinio sprendimo motyvuojamąja dalimi (LVAT 2022-12-14 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-860-442/2022, LVAT sprendimas 2024-05-29 administracinėje byloje Nr. eA-893-442/2024).

Savivaldybės nuomone, atsižvelgiant į LVAT praktiką, Sprendimo projekto Aiškinamasis raštas laikytinas tarybos sprendimo motyvacinė dalimi.

Nurodo, kad Savivaldybės tarybos sprendimo projekto „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ (Nr. (duomenys neskelbtini)) aiškinamajame rašte nurodyta, jog „sprendimo projektas parengtas vadovaujantis VSĮ 6 str. 3 p., VSTVNDĮ 14 str. 4 d., Aprašo 19.2 pp. VSĮ 6 str. 3 p. numato, kad savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo. VSTVNDĮ 14 str. 4 d. numato, kad valstybės ir savivaldybių ilgalaikis materialusis turtas šio straipsnio 1 d. 2-8 p. nurodytiems subjektams (3 p. – asociacijoms) gali būti perduotas panaudos teise ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui. Asociacijai (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartimi Nr. (duomenys neskelbtini) buvo suteikti Alytaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančios (duomenys neskelbtini) pastatai ir (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Šis turtas (duomenys neskelbtini) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), perdavimo Alytaus miesto savivaldybės nuosavybėn“ buvo perduotas Alytaus miesto savivaldybės nuosavybėn. Panaudos sutartis baigiasi (duomenys neskelbtini). LR teisės aktai nenumato panaudos sutarties pratęsimo. Susigrąžinamas turtas bus naudojamas savivaldybės funkcijoms, nustatytoms VSĮ 6 str. 38 p. (sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas) ir kituose teisės aktuose, vykdyti. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, neatsižvelgti į asociacijos (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) prašymą dėl panaudos sutarties pratęsimo laikotarpiu nuo (duomenys neskelbtini) iki (duomenys neskelbtini), kai Alytaus miesto savivaldybės administracija valdė turtą (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini).“

Savivaldybės teigimu, Sprendimas yra pagrįstas teisės aktų normomis, yra motyvuotas, todėl atitinka teisės aktų reikalavimus.

Dėl pareiškėjos skunde Komisijai nurodyto pažeidimo, t. y. „Sprendime nenurodžius klausimo dėl panaudos suteikimo nagrinėjimo iniciatoriaus“, paaiškina, kad teisės aktai nenustato pareigos tarybos sprendimo projekte nurodyti jo iniciatorių. Sprendimo projekto rengėjas yra nurodytas sprendimo projekte.

Nurodo, kad pareiškėja nepagrįstai teigia, jog ji nebuvo informuota apie ginčo sprendimo svarstymą. VSĮ 43 str. 2 p. reglamentuoti Vietos gyventojų informavimui keliami reikalavimai: informacija skelbiama ne mažiau kaip dviem būdais, iš kurių vienas – informacijos skelbimas savivaldybės interneto svetainėje; kiti informacijos skelbimo būdai parenkami atsižvelgiant į informacijos gavėjų skaičių, jų gyvenamąją vietą ar interesų grupę (-es). Informacija apie vykiantį (duomenys neskelbtini) savivaldybės tarybos posėdį bei jame nagrinėjamus klausimus buvo viešai paskelbta ne mažiau kaip dviem būdais: Alytaus miesto savivaldybės interneto svetainėje <https://alytus.lt/uploads/documents/files/M-266-2025-0828%2028ojo%20pos%C4%97d%C5%BEio%20darbotvark%C4%97-AKTYVI.pdf> ir Alytaus regiono naujienų, skelbimų ir reklamos portale <https://alytusplus.lt/blog/2025/08/22/saukiamas-alytaus-miesto-savivaldybes-tarybos-posedis-16/>, kaip nustatyta VSĮ 43 str. 2 p.

Be to, Savivaldybės tarybos ir komitetų posėdžiai yra atviri bei viešai transliuojami internete. Juos galima rasti internete <https://www.youtube.com>., pvz.: Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2025-08-28 posėdį, kurio metu buvo priimtas skundžiamas tarybos sprendimas, galima rasti <https://www.youtube.com/watch?v=iep0O5BetOg>, 52:54-1:19:47 min. Tokiu būdu buvo užtikrintas skaidrumo principas, nustatytas VAĮ 3 str.

Į pareiškėjos teiginį, jog „pažeidžiama pareiškėjo teisė į gynybą – nėra aiškaus ginčo objekto – ar toks administracinis sprendimas turi būti ginčijamas kaip sprendimas dėl panaudos nesuteikimo ar Savivaldybės tarybos nuomonė – valia dėl panaudos nesuteikimo“, atsako, kad Sprendime žodis „nuomonė“ nėra vartojamas. Pareiškėjos teisė į gynybą niekaip negalėjo būti pažeista, nes savivaldybės taryba, kaip šio turto savininkė, šiuo sprendimu išreiškė savo valią dėl panaudos nesuteikimo, pasibaigus sutarties terminui bei įgaliojo administracijos direktorių organizuoti turto susigrąžinimą baigiantis sutarčiai. O iš aiškinamojo rašto matyti, kad šis turtas bus naudojamas savivaldybės funkcijoms, nustatytoms VSĮ 6 str. 38 p. (sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas) ir kituose teisės aktuose, vykdyti.

Paaškina, kad valstybei ir savivaldybei priklausantis turtas – tai specifinis ir išskirtinis civilinės teisės objektas, kuris gali būti naudojamas, valdomas ir kuriuo gali būti disponuojama tik laikantis viešosios teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Toks išskirtinis valstybei ir savivaldybei priklausančio turto statusas, be kita ko, yra nulemtas to, kad valstybinės valdžios institucijos, kitos valstybės ir savivaldybės įstaigos ir institucijos, turinčios įgaliojimus priimti sprendimus dėl valstybei (savivaldybei) nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, pačios nėra šio turto savininkės – šis turtas priklauso valstybei (savivaldybei) ir turi būti naudojamas taip, kad suteiktų naudos visuomenei. Valstybės ir savivaldybės turtas negali būti valdomas, naudojamas ar juo disponuojama siekiant tenkinti tik kurios nors vienos socialinės grupės ar atskirų asmenų interesus arba poreikius, jeigu tai neatitinka viešojo intereso, visuomenės poreikių. Valstybės ir savivaldybės turtą valdantys subjektai turi pareigą tausoti šį turtą, jo nešvaistyti ir tvarkyti racionaliai (žr. plačiau šiuo aspektu *Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003-09-30 nutarimą*).

VSĮ 63 str. nustatyta, kad savivaldybių turto sandara ir įsigijimo būdai, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarka nustatyta Konstitucijoje, įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose ir savivaldybių tarybų sprendimuose. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, remdamasi įstatymais, įgyvendina savivaldybės taryba. To paties įstatymo 15 str. 2 d. 19 p. yra nustatyta, kad savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijų įgyvendinimas įstatymų nustatyta tvarka.

VSTVNDĮ 9 str. nustatyti šie valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principai: 1) visuomeninės naudos – valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir disponuojama juo rūpestingai, siekiant užtikrinti visuomenės interesų tenkinimą; 2) efektyvumo – sprendimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei; 3) racionalumo – valstybės ir savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas; 4) viešosios teisės – sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turtu, nustatytais atvejais ir būdais.

Nurodo, kad panaudos sutarties dalykas yra savivaldybės turtas, taikomi specialūs teisės aktai, kuriuose reglamentuojama savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo tvarka.

Dėl pareiškėjos argumento, kad Sprendime nedetalizuota jo apskundimo tvarka. Paaškina, kad sprendimo apskundimo tvarkos nedetalizavimas nesukėlė pareiškėjai jokių teisinių pasekmių. Be to, pareiškėja yra juridinis asmuo, kuriam atstovauja profesionalus teisininkas, kuriam sprendimo apskundimo tvarka ir terminas yra žinomi, nes šis skundas komisijai pateiktas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 13 str. 5 d., nagrinėjant skundą (prašymą) administracinių ginčų komisijoje, netinkamas atsakovas Alytaus miesto savivaldybės taryba pareiškėjo sutikimu pakeista tinkamu atsakovu – Alytaus miesto savivaldybe, kurią pagal VSĮ 27 str. 2 d. 16 p. atstovauja meras arba jo įgaliotas asmuo.

Byla nutrauktina.

Byloje ginčas kilo dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ teisėtumo.

Iš į bylą pateiktų duomenų nustatyta, kad Asociacija (duomenys neskelbtini) nuo (duomenys neskelbtini) m. vykdo (duomenys neskelbtini) veiklą (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), naudodamasi valstybine žeme ir turtu pagal galiojančias panaudos sutartis. (duomenys neskelbtini) sudaryta valstybės turto panaudos sutartis Nr. (duomenys neskelbtini), kuria pareiškėjai perduoti (duomenys neskelbtini) pastatai ir (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu šis turtas perduotas Alytaus miesto savivaldybės nuosavybėn. Panaudos sutartis galioja iki (duomenys neskelbtini); teisės aktai nenumato jos pratęsimo.

2025 m. pareiškėja pateikė prašymą dėl sutarties pratęsimo, tačiau savivaldybė, remdamasi teisės aktais ir turto būkle, nusprendė jo netenkinti. (duomenys neskelbtini) turto apžiūros akte nustatyta, kad pastatai nenaudojami, neprižiūrimi, o (duomenys neskelbtini) netinkami (duomenys neskelbtini). Priešgaisrinės apsaugos tarnyba (duomenys neskelbtini) nurodė esminius gaisrinės saugos pažeidimus (duomenys neskelbtini) naudojamose patalpose. (duomenys neskelbtini) savivaldybės taryba sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) nusprendė nesuteikti nuo (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) turto panaudos ir pavedė administracijai organizuoti turto perėmimą. (duomenys neskelbtini) savivaldybė informavo pareiškėją apie sprendimą ir paprašė atlaisvinti turtą bei pasirašyti grąžinimo aktą. 2025-10-06 pareiškėja pateikė skundą, kuriuo prašo panaikinti savivaldybės tarybos sprendimą kaip nepagrįstą ir neteisėtą.

Pareiškėja skunde nurodo nesutikimo su sprendimu argumentus, kad sprendimas yra nemotyvuotas, jame nenurodyti teisiniai pagrindai, motyvai, iniciatorius ir apskundimo tvarka. Sprendimas, pareiškėjos vertinimu, pažeidžia VAĮ 10 str. reikalavimus ir pagrindinius principus: objektyvumo, proporcingumo, skaidrumo, lygiateisiškumo, nepiktinaudžiavimo valdžia ir įstatymo viršenybės. Sprendimas priimtas neinformavus pareiškėjos, nesuteikus galimybės pateikti poziciją, kas pažeidžia VSĮ 4 ir 43 str. Pareiškėja teigia, kad sprendimas diskriminuoja ją kaip vienintelę suinteresuotą šalį, apriboja jos veiklą be aiškių motyvų ir pažeidžia teisę į gynybą. Pareiškėjos vertinimu, sprendimas yra niekinis ir negaliojantis nuo jo priėmimo momento, todėl prašo jį panaikinti. Sprendimą pareiškėja vertintina kaip pareiškėjai privalomai taikomą individualų teisės aktą ir nurodo, kad juo išreikšta Savivaldybės tarybos valia nesuteikti pareiškėjai panaudos, kartu pažymėdama ir tai, kad Sprendime, pareiškėjos vertinimu, turi būti aiškiai įvardintas teisinis Savivaldybės tarybos valios susiformavimo pagrindas, t. y. motyvai bei argumentai dėl ko toks sprendimas priimamas. Pareiškėja remiasi faktinėmis aplinkybėmis, kad pareiškėja (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutarties Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu panaudos gavėjo teisėmis naudojasi Alytaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turtu – (duomenys neskelbtini) ir pastatais, esančiais žemės sklype, adresu (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), t. y. esančiais valstybinės žemės sklype, kuriuo pareiškėja naudojasi pagal (duomenys neskelbtini) valstybinės žemės panaudos sutartį. Pareiškėjos teigimu, iš Sprendimo turinio matyti, kad be formaliųjų elementų (data, subjektas ir kt.) Sprendimą sudaro tik viešojo administravimo subjekto valia „nesuteikti panaudos“ bei „įgalioti asmenį“ perimti – perduoti turtą pasibaigus sutarčiai“, nenurodant jokių motyvų bei argumentų, tokio sprendimo priėmimo teisinio pagrindo. Tuo pagrindu pareiškėja daro išvadą, kad

Sprendimas yra nemotyvuotas (be motyvų) ir neteisėtas (nenurodytas teisinis pagrindas), kas iš esmės reiškia, kad Sprendimas neatitinka VAI 10 str. įtvirtintų administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VSI, VSTVNDI, Aprašas.

VSI 6 str. 3 p. reglamentuoja, kad savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo.

VSI 63 str. nustatyta, kad savivaldybių turto sandara ir įsigijimo būdai, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarka nustatyta Konstitucijoje, įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose ir savivaldybių tarybų sprendimuose. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, remdamasi įstatymais, įgyvendina savivaldybės taryba. To paties įstatymo 15 str. 2 d. 19 p. yra nustatyta, kad savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijų įgyvendinimas įstatymų nustatyta tvarka.

VSTVNDI nustato valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką ir sąlygas, valstybės ir savivaldybių institucijų įgaliojimus šioje srityje tiek, kiek to nereglamentuoja kiti šio turto valdymo ir (ar) naudojimo, ir (ar) disponavimo juo įstatymai (1 str. 1 d.).

Remiantis ginčo šalių ir jų atstovų paaiškinimais ir skundžiamo Savivaldybės tarybos priimto Sprendimo turiniu nustatyta, kad Sprendime nurodytas teisinis šio sprendimo priėmimo pagrindas – VSI 6 str. 3 p., VSTVNDI 14 str. 4 d., Aprašo 19.2 pp. Savivaldybės taryba „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ nusprendė: 1. nesuteikti nuo 2026-01-14 asociacijai Alytaus (duomenys neskelbtini) Alytaus miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini)–pastatų ir (duomenys neskelbtini), kurie buvo suteikti asociacijai (duomenys neskelbtini) pagal 2016-01-13 valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini); 2. Įgalioti Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorių, baigiantis (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutarčiai Nr. (duomenys neskelbtini), organizuoti šio sprendimo 1 p. nurodyto turto perėmimą bei pasirašyti su tuo susijusius dokumentus.

Tiek iš pareiškėjos, tiek iš atsakovės paaiškinimų matyti, kad skundžiamu Sprendimu Savivaldybės taryba, be kita ko, nusprendė pareiškėjai nesuteikti nuo (duomenys neskelbtini) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo nekilnojamojo turto (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), kuris pareiškėjai buvo perduotas pagal (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini) (Sprendimo 1 punktą), t. y. iš esmės išreiškė turto savininko (panaudos davėjo) valią dėl panaudos teisinių santykių pasibaigimo. Sprendimo 2 punktu išreikšta turto savininko valia paskirti įgaliotą asmenį, kuris, pasibaigus panaudos teisiniams santykiams, organizuos Sprendimo 1 punkte nurodyto ir pagal (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini) valdomo turto perėmimo iš pareiškėjos (panaudos gavėjo) procedūras.

Komisijos vertinimu, skundžiamas Sprendimas priimtas Savivaldybės tarybos įgyvendinant Savivaldybės, kaip Sprendimo 1 punkte nurodyto Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo nekilnojamojo turto savininkės, teises disponuoti jai priklausančiu turto, nurodant teisinį pagrindą šiai teisei įgyvendinti – VSI 6 str. 3 p., VSTVNDI 14 str. 4 d., Aprašo 19.2 pp.

Ginčo šalys sutinka ir nurodo, kad tarp šalių (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutarties Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu yra susiformavę civiliniai teisiniai santykiai, kurie reglamentuojami Civilinio kodekso 6.629-6.640 str. nuostatomis.

Panaudos teisiniai santykiai, nepriklausomai nuo juose dalyvaujančių subjektų teisinio statuso, yra reguliuojami privatinės teisės normomis. Pareiškėja iš esmės neginčija aplinkybės, kad Savivaldybės taryba, priimdama ginčijamą Sprendimą, veikė kaip (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutarties Nr. (duomenys neskelbtini) subjektas, tačiau ginčija Sprendimo,

kaip viešojo administravimo subjekto priimto individualaus teisės akto, turinčio teisinį poveikį pareiškėjos teisėms ir/ar teisėtiems interesams, teisėtumą ir pagrįstumą.

Komisija pažymi, kad Savivaldybė, priimdama skundžiamą Sprendimą, veikė kaip turto savininkė, o ne kaip viešojo administravimo subjektas. Sprendimas priimtas ne vykdant viešojo administravimo funkcijas, o įgyvendinant savivaldybės, kaip turto savininkės, diskreciją. Tokia veikla nelaikytina viešojo administravimo veikla, nes nėra susijusi su privalomų reikalavimų nustatymu ar administraciniu reguliavimu.

Pareiškėjos atstovai posėdyje pripažino, kad ginčas kyla iš civilinių teisinių santykių. Posėdžio metu pareiškėjos atstovai aiškiai nurodė, kad ginčas susijęs su panaudos sutarties vykdymu ir pratėsimu, t. y. civiliniais santykiais, o ne administraciniu reguliavimu. Atsakovė panaudos teisiniuose santykiuose veikia ne kaip viešojo administravimo subjektas, o kaip civilinių teisinių santykių dalyvis, todėl atsakovės keliamas ginčas dėl Sprendimo, kuriuo išreikšta turo savininko teisės įgyvendinančio subjekto valia nuo (duomenys neskelbtini) nesuteikti pareiškėjai turto, kuris jai buvo perduotas pagal (duomenys neskelbtini) valstybės turto panaudos sutartį Nr. (duomenys neskelbtini) panaudos sutartį, kyla civilinių teisinių santykių srityje ir ikiteismine administracinių ginčų dėl viešojo administravimo subjektų priimtų sprendimų ar veiksmų (neveikimo) teisėtumo Komisijoje nenagrinėtinas. Be to, pareiškėjos atstovai Komisijai patvirtino, kad pareiškėja ir pati nesiekė jokių viešojo administravimo paslaugų atlikimo, priskirtų viešojo administravimo sričiai.

Komisija yra nepriklausoma ikiteisminė institucija, nagrinėjanti viešojo administravimo srities ginčus (IAGNTĮ 2 str. 1 d. ir 4 str. 1 d.). Komisija neteikia atsakymų vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, o IAGNTĮ nustatyta tvarka nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus (IAGNTĮ 5 str. 2 d.).

Komisijos vertinimu, IAGNTĮ 2 str. 1 d., 5 str. 2 d. ir 6 str. nuostatų, nustatančių Komisijos kompetenciją ir teisės kreiptis į Komisiją sąlygas, sisteminis vertinimas leidžia teigti, kad į Komisiją asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra konstatavęs, kad ABTĮ 5 str. 1 d. ir 23 str. 1 d. nuostatų, reguliuojančių kreipimąsi į administracinį teismą (analogiškai – ir į Komisiją), sisteminis vertinimas leidžia teigti, jog į administracinį teismą (analogiškai – ir į Komisiją) asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje (žr., pvz., *2016-11-28 nutartį administracinėje byloje Nr. AS-913-552/2016*). Administraciniai aktai, dėl kurių galima pateikti skundą, pagal ABTĮ 5 str. 3 d. 1 p. ir 23 str. 1 d. yra visi viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai, nepaisant tų aktų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeltys asmeniui teisinės pasekmės, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams. Remiantis šiomis teisės normomis, administraciniais teismams (analogiškai – ir Komisijai) priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo (žr., pvz., *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008-09-25 nutartį administracinėje byloje Nr. AS525-540/2008; 2009-07-10 nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-391/2009; 2017-01-04 nutartį administracinėje byloje Nr. AS-85-556/2017, 2025-04-30 nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-390-602/2025*).

Komisija nesprendžia bylų, priskirtų bendrosios kompetencijos arba kitiems specializuotiems teismams, o turto savininko teisių įgyvendinimas yra civilinės teisės reguliavimo dalykas, todėl ginčai kylantys dėl šios teisės įgyvendinimo yra civilinių teisinių santykių, o ne viešosios teisės, objektas ir nagrinėjami Lietuvos Respublikos civilinio proceso tvarka bendrosios kompetencijos teisme.

Pažymėtina ir tai, kad skundžiamo akto kvalifikavimo ir teisinio vertinimo negali lemti vien tam tikri formalūs kriterijai – jo pavadinimas, nurodyta apskundimo tvarka ir pan., o išvada, ar dėl akto gali būti paduotas skundas administraciniuose teismuose (analogiškai – ir Komisijoje), turi būti daroma atsižvelgiant į tokio sprendimo turinį (žr., pvz., *LVAT 2020-12-09 nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-772-492/2020; 2025-04-30 nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-390-602/2025* ir kt.).

Komisija, įvertinusi nustatytas aplinkybes, vadovaudamasi pirmiau aptartu teisiniu reguliavimu ir teismų praktika, daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjos asociacijos „(duomenys neskelbtini)“ skundas atsakovei Alytaus miesto savivaldybei dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ panaikinimo Komisijos kompetencijai nepriskirtinas, todėl skundą atsisakoma priimti nagrinėti Komisijoje, vadovaujantis IAGNTĮ 10 str. 2 d. 1 p., nustatančio, kad Komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu <...> byla nepriskirtina administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 str. 2 d. 1 p., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Administracinę bylą pagal pareiškėjos asociacijos „(duomenys neskelbtini)“ skundą atsakovei Alytaus miesto savivaldybei dėl (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl savivaldybei priklausančio turto panaudos“ panaikinimo nutraukti, kaip nepriskirtiną administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos narės

Lionela Gelmanienė

Beata Labutytė